

ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΟΥ ΟΗΕ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΛΕΓΧΟ ΤΩΝ ΝΑΡΚΩΤΙΚΩΝ

Ετήσια Έκθεση 2014

Δελτία Τύπου

ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

ΚΕΘΕΑ (Κέντρο Θεραπείας Εξαρτημένων Ατόμων)

Το ΚΕΘΕΑ είναι το μεγαλύτερο δίκτυο υπηρεσιών απεξάρτησης και κοινωνικής επανένταξης στη χώρα μας, ένας από τους βασικούς φορείς του εθνικού σχεδιασμού εναντίον των εξαρτήσεων και σύμβουλος οργανισμός του Οικονομικού και Κοινωνικού Συμβουλίου (ECOSOC) του ΟΗΕ σε θέματα ναρκωτικών. Εδώ και 3 δεκαετίες αναπτύσσει προγράμματα ψυχοκοινωνικής υποστήριξης για διαφορετικές ομάδες-στόχους τα οποία αντιμετωπίζουν ολοκληρωμένα το πρόβλημα της χρήσης και της εξάρτησης, με τη συμμετοχή της οικογένειας και της κοινωνίας. Σήμερα διαθέτει περισσότερες από 100 μονάδες πανελλαδικά, σε 23 πόλεις και 18 σωφρονιστικά καταστήματα, οι οποίες σε ετήσια βάση προσφέρουν υπηρεσίες σε 13.500 άτομα, χρήστες ουσιών και οικογένειες. Έρευνες εξωτερικών αξιολογητών τεκμηριώνουν τόσο την αποτελεσματικότητα όσο και την οικονομική ανταποδοτικότητα των υπηρεσιών του ΚΕΘΕΑ. Το ΚΕΘΕΑ σχεδιάζει επίσης και εφαρμόζει καινοτόμα προγράμματα πρόληψης, έγκαιρης παρέμβασης και κοινοτικής ανάπτυξης και είναι ένας από τους κύριους ελληνικούς φορείς εκπαίδευσης επαγγελματιών και έρευνας στον τομέα των εξαρτήσεων.

Από το 1993 το ΚΕΘΕΑ ανακοινώνει στην Ελλάδα την ετήσια έκθεση της Διεθνούς Επιτροπής του ΟΗΕ για τον Έλεγχο των Ναρκωτικών (INCB). Το τεύχος αυτό περιλαμβάνει τα δελτία Τύπου της έκθεσης του 2014, η οποία ανακοινώνεται σε όλο τον κόσμο στις 3 Μαρτίου 2015. Η απόδοση στα ελληνικά έγινε από το Τμήμα Ενημέρωσης του ΚΕΘΕΑ και η παραγωγή του εντύπου σε 800 αντίτυπα από την παραγωγική μονάδα γραφικών τεχνών ΚΕΘΕΑ ΣΧΗΜΑ+ΧΡΩΜΑ (τ. 2310 797476). Το CD της έκδοσης περιλαμβάνει την έκθεση του 2014 στα αγγλικά.

INCB
Vienna International Centre
P.O. Box 500,
1400 Vienna, Austria
tel.: (43-1) 26060 4163
Web address: www.incb.org

**ΚΕΝΤΡΟ ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ
ΕΞΑΡΤΗΜΕΝΩΝ ΑΤΟΜΩΝ**
Σορβόλου 24, 116 36 ΑΘΗΝΑ
Τηλ.: 210 9241993-6, Φαξ: 210 9241986
E-mail: admin@kethea.gr
Web address: www.kethea.gr

ΚΕΘΕΑ

ΜΗΝΥΜΑ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ

Η ετήσια έκθεση για το 2014 της Διεθνούς Επιτροπής του ΟΗΕ για τον Έλεγχο των Ναρκωτικών αναφέρεται στην ανάγκη σφαιρικής, ολοκληρωμένης και ισορροπημένης προσέγγισης για την αντιμετώπιση του παγκόσμιου προβλήματος των ναρκωτικών. Το πρώτο κεφάλαιο της φετινής έκθεσης καλεί τις κυβερνήσεις να λαμβάνουν δεόντως υπόψη τους τις παγκοσμίως αναγνωρισμένες αρχές της διεθνούς νομοθεσίας, όταν ερμηνεύουν τις διατάξεις των διεθνών συμβάσεων ελέγχου των ναρκωτικών, καθώς και όταν υλοποιούν ως συμβαλλόμενα κράτη μέρη τις υποχρεώσεις τους που απορρέουν από αυτές. Κατά τον ίδιο τρόπο η Επιτροπή ενθαρρύνει τις κυβερνήσεις, όταν σχεδιάζουν στρατηγική και πολιτική ενάντια στα ναρκωτικά, να σέβονται τις προδιαγραφές και τα πρότυπα που αφορούν τα ανθρώπινα δικαιώματα, συμπεριλαμβανομένης και της Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού, προκειμένου να προστατεύουν τα παιδιά από τη χρήση ναρκωτικών και ψυχοτρόπων ουσιών, να αποτρέπουν τη συμμετοχή παιδιών στην παράνομη παραγωγή και διακίνηση των ουσιών αυτών και να διασφαλίζουν ότι η εθνική και η διεθνής στρατηγική και πολιτική ελέγχου των ναρκωτικών λαμβάνουν υπόψη τους την αρχή του βέλτιστου συμφέροντος των παιδιών.

Στον πρόλογο της ετήσιας έκθεσης επισημαίνω τη θέση της Επιτροπής ότι «αν και ο καθορισμός συγκεκριμένων ποινών για παραβάσεις που συνδέονται με τα ναρκωτικά παραμένει αρμοδιότητα των κρατών, η Επιτροπή προτρέπει εκ νέου όσα κράτη διατηρούν και συνεχίζουν να επιβάλλουν τη θανατική ποινή για σχετιζόμενα με τα ναρκωτικά αδικήματα, να σκεφτούν την κατάργησή της σε αυτές τις περιπτώσεις».

Η έκθεση αναλύει επίσης παράγοντες που αναφέρονται στο κοινωνικοοικονομικό και το κοινωνικοπολιτισμικό πλαίσιο, καθώς και στην ασφάλεια και τη σταθερότητα, προειδοποιώντας ότι οι προσπάθειες μείωσης της ζήτησης και της προσφοράς παράνομων ουσιών μπορεί να αποδειχτούν μάταιες, εάν οι κοινωνικοοικονομικές παράμετροι από τις οποίες εκκινεί το πρόβλημα των ναρκωτικών δεν αντιμετωπιστούν με αποτελεσματικό και βιώσιμο τρόπο από τις κυβερνήσεις.

Η Επιτροπή θεωρεί ενθαρρυντικό το γεγονός ότι ο πολυμερής έλεγχος των ναρκωτικών έχει δώσει θετικά αποτελέσματα και ότι σήμερα τα περισσότερα κράτη του κόσμου έχουν προσχωρήσει στις διεθνείς συμβάσεις για τον έλεγχο των ναρκωτικών, συμβάλλοντας στον σκοπό του νομικού πλαισίου του ΟΗΕ για τα ναρκωτικά, ο οποίος είναι να διασφαλιστεί η υγεία και η ευημερία της ανθρωπότητας. Παρόλα αυτά, το να ισχυριζόμαστε ότι δεν υφίστανται προκλήσεις θα ισοδυναμούσε με άρνηση της πραγματικότητας. Για να αντιμετωπιστούν οι προκλήσεις αυτές, η Επιτροπή απευθύνει έκκληση, ώστε οι παρεμβάσεις μείωσης της ζήτησης να συμπεριλαμβάνονται στη στρατηγική και τα σχέδια δράσης των κυβερνήσεων. Γενικά, όταν οι κυβερνήσεις εξετάζουν τη μελλοντική τους πολιτική για τον έλεγχο των ναρκωτικών, πρωταρχικό τους μέλημα χρειάζεται να αποτελεί η μακροπρόθεσμη υγεία και ευημερία του πληθυσμού.

Για την εκπλήρωση της αποστολής της, η Επιτροπή έχει ζητήσει επανειλημμένα από τις κυβερνήσεις να καταστήσουν τη διαθεσιμότητα ναρκωτικών φαρμάκων και ψυχοτρόπων ουσιών για ιατρικούς σκοπούς προτεραιότητα της δημόσιας υγείας και να προσφέρουν θεραπεία στους εξαρτημένους, η οποία θα βασίζεται στην ορθή ιατρική πρακτική. Πράγματι, η Επιτροπή υπήρξε ένα από τα πρώτα διεθνή όργανα που επεσήμαναν τις μεγάλες διαφορές στη διαθεσιμότητα αυτών των ουσιών σε όλο τον κόσμο. Παρά την πρόοδο που σημειώθηκε σε μερικές χώρες και περιοχές, σχεδόν τα τρία τέταρτα του παγκόσμιου πληθυσμού συνεχίζουν να ζουν με περιορισμένη ή καθόλου πρόσβαση σε φάρμακα που περιέχουν ναρκωτικές ή ψυχοτρόπους ουσίες. Όπως επισημαίνει η έκθεση, το πρόβλημα οξύνθηκε κατά τη διάρκεια του έτους αναφοράς, εξαιτίας φυσικών καταστροφών και ένοπλων συγκρούσεων που αύξησαν τις ανάγκες σε ελεγχόμενες ουσίες για την ιατρική φροντίδα των τραυματιών και των αρρώστων. Συγχρόνως κατέστησαν πιο δύσκολη την προσπάθεια να φτάσουν οι ουσίες αυτές σε όσους τις έχουν ανάγκη. Τα μέτρα που έχουν στη διάθεσή τους οι κυβερνήσεις για να αντιμετωπίσουν το ζήτημα της διαθεσιμότητας των ναρκωτικών φαρμάκων και των ψυχοτρόπων ουσιών σε περιπτώσεις εκτάκτου ανάγκης, επισημαίνονται σε ειδική ενότητα του κεφαλαίου II της έκθεσης.

Ένα άλλο σημείο στο οποίο η Επιτροπή έχει στρέψει την προσοχή της είναι ο έλεγχος των πρόδρομων χημικών ουσιών. Αλλαγές στην προμήθεια των χημικών ουσιών, η εμφάνιση συνθετικών πρόδρομων ουσιών και πιο σύνθετων τρόπων διακίνησης επιτάσσουν την εναρμόνιση του συστήματος. Η έκθεση της Επιτροπής για το 2014 με θέμα τις πρόδρομες χημικές ουσίες συμβάλλει σε αυτή τη διαδικασία, παρέχοντας μια ανασκόπηση και αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας και των προκλήσεων του διεθνούς ελέγχου των πρόδρομων ουσιών.

Μια από τις βασικές αρχές στις οποίες εδράζεται το διεθνές σύστημα ελέγχου των ναρκωτικών είναι ο περιορισμός της χρήσης ναρκωτικών φαρμάκων και ψυχοτρόπων ουσιών σε ιατρικούς και επιστημονικούς σκοπούς. Αν και η επιλογή των μέτρων μέσω των οποίων θα εφαρμόσουν τις συμβατικές τους υποχρεώσεις είναι αρμοδιότητα των κρατών μερών, τα μέτρα αυτά οφείλουν να σέβονται τόσο το πνεύμα όσο και το γράμμα των διεθνών νομικών κανόνων. Δεν υπάρχουν απλές ή μονομερείς λύσεις έξω από τα όρια που καθορίζει το διεθνές νομικό πλαίσιο ελέγχου, προκειμένου να αντιμετωπίσουν οι κυβερνήσεις το πολύπλοκο πρόβλημα των ναρκωτικών.

Από τις 9 έως τις 12 Μαρτίου του 2015 οι κυβερνήσεις θα συμμετάσχουν στο ειδικό τμήμα της Επιτροπής του ΟΗΕ για τα Ναρκωτικά (CND) στο πλαίσιο της προετοιμασίας της Ειδικής Συνόδου της Γενικής Συνέλευσης του ΟΗΕ για το Πρόβλημα των Ναρκωτικών, η οποία θα πραγματοποιηθεί το 2016. Η Επιτροπή (INCB) είναι έτοιμη να συνεργαστεί με τη διεθνή κοινότητα και να συνεισφέρει στον τρόπο με τον οποίο θα διαμορφωθεί το σύστημα ελέγχου των ναρκωτικών μετά το 2016, επιτελώντας τις λειτουργίες της, όπως αυτές ορίζονται στις διεθνείς συμβάσεις για τον έλεγχο των ναρκωτικών. Ο διεθνής έλεγχος των ναρκωτικών είναι ένα σύνθετο εγχείρημα που επιβάλλει πολυδιάστατη προσέγγιση. Οι κυβερνήσεις οφείλουν να συνεχίσουν να βασίζονται στις ενέργειές τους στις συμβάσεις ελέγχου των ναρκωτικών και να συμμετέχουν σε έναν εποικοδομητικό, ειλικρινή και στραμμένο προς το μέλλον διάλογο, ώστε ο διεθνής έλεγχος των ναρκωτικών να γίνεται με ολοκληρωμένο, σταθερό και συντονισμένο τρόπο.

Lochan Naidoo

Πρόεδρος
της Διεθνούς Επιτροπής για τον Έλεγχο των Ναρκωτικών

Δελτίο Τύπου 1

ΘΕΜΕΛΙΩΔΗΣ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΑΡΧΗ Η ΙΣΟΡΡΟΠΗΜΕΝΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ ΤΩΝ ΝΑΡΚΩΤΙΚΩΝ**Σχεδόν τα δύο τρίτα του παγκόσμιου πληθυσμού εξακολουθούν να ζουν σε χώρες όπου η πρόσβαση σε ναρκωτικά φάρμακα είναι ανεπαρκής ή ανύπαρκτη**

Ένας από τους βασικούς στόχους του διεθνούς συστήματος ελέγχου των ναρκωτικών είναι να διασφαλίζει ότι ουσίες που υπόκεινται σε διεθνή έλεγχο είναι διαθέσιμες για ιατρικούς και επιστημονικούς σκοπούς σε όλο τον κόσμο. Στις ουσίες αυτές περιλαμβάνεται το όπιο και τα παράγωγά του, καθώς και συνθετικές ουσίες, όπως η μεθαδόνη. Ο στόχος αυτός αποτελεί επίσης υποχρέωση των κρατών τα οποία μετέχουν στις διεθνείς συμβάσεις ελέγχου των ναρκωτικών και πρέπει να βρίσκεται στο επίκεντρο μιας ισορροπημένης προσέγγισης του παγκόσμιου προβλήματος των ναρκωτικών.

Διαφορές στη διαθεσιμότητα ναρκωτικών φαρμάκων για νόμιμους σκοπούς

Η Διεθνής Επιτροπή του ΟΗΕ για τον Έλεγχο των Ναρκωτικών (INCB) έχει ήδη επισημάνει ότι υπάρχουν σημαντικές διαφορές στη διαθεσιμότητα των ναρκωτικών φαρμάκων σε διάφορες χώρες. Η έκθεσή της για το 2014 δείχνει ότι, παρά την αύξηση της κατανάλωσης σε ορισμένες χώρες, εξακολουθούν να υπάρχουν περίπου 5,5 δισεκατομμύρια άνθρωποι που έχουν περιορισμένη ή καθόλου πρόσβαση σε φάρμακα που περιέχουν ναρκωτικές ουσίες, όπως η κωδεΐνη ή η μορφίνη. Αυτό σημαίνει ότι περίπου τα τρία τέταρτα του παγκόσμιου πληθυσμού δεν έχουν πρόσβαση σε κατάλληλη θεραπεία ανακούφισης από τον πόνο.

Επιπλέον, περίπου το 92% της μορφίνης που χρησιμοποιείται παγκοσμίως καταναλώνεται μόνο από το 17% του παγκόσμιου πληθυσμού, κυρίως στις Ηνωμένες Πολιτείες, τον Καναδά, τη Δυτική Ευρώπη, την Αυστραλία και τη Νέα Ζηλανδία.

Η χαμηλή ζήτηση για οπιοειδή αναλγητικά για την ανακούφιση του πόνου σε πολλές χώρες δεν είναι το αποτέλεσμα της έλλειψης νομίμως παραγόμενων πρώτων υλών (κυρίως άχυρου παπαρούνας), αλλά ενός ευρέος φάσματος άλλων σύνθετων παραγόντων. Σε αυτούς περιλαμβάνονται το ανεπαρκές ρυθμιστικό πλαίσιο, η έλλειψη εκπαίδευσης και ευαισθητοποίησης των ιατρών, πολιτιστικές αντιλήψεις σε σχέση με τη θεραπεία του πόνου, οικονομικοί παράγοντες, καθώς και προκλήσεις που συνδέονται με την προμήθεια και διανομή των ουσιών.

Αύξηση της παράνομης ζήτησης λόγω της εξάρτησης από τα ναρκωτικά

Η θέσπιση μέτρων για τη μείωση της ζήτησης παράνομων ναρκωτικών ουσιών και η παροχή θεραπείας για τη χρήση τους δεν είναι μόνο βασικά στοιχεία μιας ισορροπημένης προσέγγισης αλλά και υποχρέωση των κρατών στο πλαίσιο των διεθνών συμβάσεων για τον έλεγχο των ναρκωτικών.

Η εξάρτηση από τα ναρκωτικά τροφοδοτεί συνεχώς την παράνομη ζήτηση για ουσίες. Για την αντιμετώπισή της χρειάζεται να γίνει κατανοητό από όλους ότι η εξάρτηση από τα ναρκωτικά είναι μια πολυπαραγοντική

διαταραχή της υγείας. Η έκθεση της Επιτροπής τονίζει ότι μια ολοκληρωμένη προσέγγιση σε ό,τι αφορά τη ζήτηση των ναρκωτικών απαιτεί την εφαρμογή μιας σειράς από μέτρα, συμπεριλαμβανομένης της πρόληψης, της έγκαιρης παρέμβασης, της θεραπείας, της απεξάρτησης και της κοινωνικής επανένταξης. Η αποτελεσματική εφαρμογή των μέτρων αυτών απαιτεί τη συνεργασία μεταξύ των διαφόρων φορέων, όπως εκπαιδευτικά ιδρύματα, φορείς υγειονομικής περίθαλψης, κοινωνικής φροντίδας, απονομής της δικαιοσύνης, επιβολής του νόμου, ευρέσεως εργασίας, θρησκευτικοί και εκκλησιαστικοί φορείς, μη κυβερνητικές οργανώσεις και ομάδες της κοινωνίας των πολιτών.

Τα μέτρα αυτά θα πρέπει να αντικατοπτρίζονται στην εθνική νομοθεσία και στα προγράμματα για την αντιμετώπιση της ζήτησης για παράνομες ουσίες.

Για να σημειωθεί πρόοδος στη μείωση της προσφοράς, απαιτείται επίσης η διαμόρφωση αποτελεσματικών απαντήσεων απέναντι στις νέες προκλήσεις, όπως η ταχεία διάδοση των νέων ψυχοδραστικών ουσιών, οι ανερχόμενες απειλές που συνδέονται με τη μετατόπιση των οδών διακίνησης, οι νέες τάσεις στη διακίνηση και η χρήση νέων τεχνολογιών επικοινωνίας από το οργανωμένο έγκλημα.

Κοινωνικοοικονομικές πτυχές-μοχλοί της χρήσης παράνομων ουσιών

Η φτώχεια, η επισιτιστική ανασφάλεια, η οικονομική ανισότητα, ο κοινωνικός αποκλεισμός, η στέρηση, η αναγκαστική μετακίνηση από τον τόπο κατοικίας, η έλλειψη εκπαιδευτικών και ψυχαγωγικών δυνατοτήτων και προοπτικών απασχόλησης, η πλημμελής γονική φροντίδα και καθοδήγηση κατά την πρώιμη παιδική ηλικία, καθώς και η έκθεση στη βία και την κακοποίηση είναι μερικοί από τους κοινωνικοοικονομικούς παράγοντες που έχουν αντίκτυπο τόσο στην προσφορά όσο και στη ζήτηση των ναρκωτικών. Τα στοιχεία αυτά αποτελούν σημαντικό μοχλό του φαινομένου των ναρκωτικών και πρέπει να λαμβάνονται υπόψη, όταν αντιμετωπίζουμε το παγκόσμιο πρόβλημα των ναρκωτικών με σφαιρική, ολοκληρωμένη και ισορροπημένη προσέγγιση.

Τι πρέπει να κάνουν οι κυβερνήσεις για να εφαρμόσουν μια ισορροπημένη προσέγγιση;

Οι κυβερνήσεις πρέπει να εξασφαλίζουν ότι η μείωση της παράνομης ζήτησης είναι μία από τις βασικές προτεραιότητες της πολιτικής ελέγχου των ναρκωτικών που εφαρμόζουν και ότι αντιμετωπίζουν όλες τις πτυχές του προβλήματος με ισορροπημένο και ολοκληρωμένο τρόπο. Η Επιτροπή συστήνει στα κράτη μέλη να παρέχουν πολιτική υποστήριξη και κατάλληλους πόρους για την πρόληψη, τη θεραπεία και την απεξάρτηση-επανένταξη και, επίσης, να αντιμετωπίζουν τις εθνικές και τοπικές ιδιαιτερότητες του προβλήματος των ναρκωτικών.

Οι κυβερνήσεις θα πρέπει να σέβονται όλες τις προδιαγραφές και τα πρότυπα για τα ανθρώπινα δικαιώματα, όταν καταρτίζουν στρατηγική και πολιτική για τα ναρκωτικά. Οφείλουν να εφαρμόζουν πλήρως το διεθνές νομικό πλαίσιο για την προστασία των παιδιών από δραστηριότητες που σχετίζονται με τα ναρκωτικά και να εξασφαλίζουν ότι η εθνική και διεθνής στρατηγική καταπολέμησης των ναρκωτικών λαμβάνει υπόψη την αρχή του βέλτιστου συμφέροντος των παιδιών.

Η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι είναι έτοιμη να υποστηρίξει τις κυβερνήσεις στην προσπάθειά τους να αντιμετωπίσουν το πρόβλημα των ναρκωτικών και τονίζει τη σημασία της συνεργασίας με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας (WHO) και άλλους αρμόδιους φορείς, ώστε να εξασφαλιστεί η διαθεσιμότητα των διεθνώς ελεγχόμενων ουσιών για ιατρικούς και επιστημονικούς σκοπούς.

Δελτίο Τύπου 2

ΣΤΟ ΕΠΙΚΕΝΤΡΟ: ΑΦΓΑΝΙΣΤΑΝ, ΟΥΡΟΥΓΟΥΑΗ**Αφγανιστάν**

Η παράνομη καλλιέργεια οπίου στο Αφγανιστάν συνεχίζει να αυξάνεται με αμείωτο ρυθμό. Το 2014 σημείωσε ένα ακόμα ρεκόρ, φτάνοντας τα 224.000 καλλιεργούμενα εκτάρια -σε σύγκριση με 209.000 εκτάρια το 2013- μια περιοχή, δηλαδή, στο μέγεθος του Λουξεμβούργου. Το Αφγανιστάν αντιπροσωπεύει περίπου το 80% της εκτιμώμενης παγκόσμιας παραγωγής παράνομου οπίου. Περισσότερες από τις μισές από τις επαρχίες της χώρας συμμετέχουν τώρα ενεργά στην παράνομη καλλιέργεια οπιούχου παπαρούνας, ενώ επιπλέον γίνεται εκτεταμένη καλλιέργεια κάνναβης.

Η ετήσια εκχέρωση οπιούχου παπαρούνας την τελευταία πενταετία ανήλθε μόλις στο 4% της καλλιεργούμενης έκτασης και δεν έχει αποφέρει χειροπιαστά αποτελέσματα στην παραγωγή οπίου, η οποία εκτιμάται ότι θα σημειώσει ρεκόρ το 2014 με 6.400 τόνους, αύξηση μεγαλύτερη από 17% σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Υπάρχουν επίσης στοιχεία ότι μαζί με την παραγωγή ναρκωτικών αυξήθηκε και ο αριθμός των οδών διακίνησης ηρωίνης που οδηγούν έξω από το Αφγανιστάν. Επιπλέον, δεν έχουν όλοι οι αγρότες πρόσβαση σε υποστήριξη, ώστε να προσπορίζονται με εναλλακτικούς τρόπους τα προς το ζην, καθώς αυτό είναι εφικτό μόνο όπου μπορεί να εξασφαλιστεί επαρκής ασφάλεια και σταθερότητα. Επειδή τόσο οι πιθανότητες εκρίζωσης των παράνομων καλλιεργειών όσο και οι δυνατότητες εναλλακτικού βιοπορισμού είναι περιορισμένες, στην αντίληψη των αγροτών τα πλεονεκτήματα της παράνομης καλλιέργειας υπερακοντίζουν τον κίνδυνο που υπάρχει για τις επενδύσεις τους.

Η αυξημένη παραγωγή οπίου στο Αφγανιστάν έχει επίσης οδηγήσει σε μεγαλύτερη χρήση οπιούχων στη χώρα αυτή όπως και στις όμορες χώρες. Ένα στα δέκα νοικοκυριά που συμμετείχαν σε έρευνα στο Αφγανιστάν βρέθηκε ότι είχε ένα μέλος που ήταν θετικό σε τεστ ανίχνευσης ναρκωτικών, συνήθως κάποιος ισχυρής οπιούχου ουσίας, όπως η ηρωίνη. Ενώ μια νέα πολιτική μείωσης της ζήτησης αποσκοπεί στο να αποτρέψει ευάλωτες ομάδες, όπως τα παιδιά και οι έφηβοι, από το να εξαρτηθούν από τα ναρκωτικά, οι θέσεις θεραπείας αντιστοιχούν μόλις στο 6% του εκτιμώμενου αριθμού εξαρτημένων από οπιούχα.

Σύμφωνα με την έκθεση της Επιτροπής, η έλλειψη ασφάλειας είναι επίσης στενά συνδεδεμένη με την αυξημένη καλλιέργεια οπιούχου παπαρούνας, την παραγωγή οπίου και ηρωίνης, και τελικά τη χρήση ουσιών και τη διακίνηση. Καθώς η Διεθνής Δύναμη για την Προαγωγή της Ασφάλειας ολοκληρώνει την αποστολή της στη χώρα, η Επιτροπή ανησυχεί ότι η επιδείνωση των συνθηκών ασφάλειας θα μπορούσε να οδηγήσει σε περαιτέρω αύξηση των παράνομων καλλιεργειών και να απειλήσει να αντιστρέψει την περιορισμένη πρόοδο που έχει σημειωθεί στο Αφγανιστάν.

Ουρουγουάη

Η Ουρουγουάη έχει γίνει το πρώτο συμβαλλόμενο κράτος μέρος της Σύμβασης του 1961 που νομιμοποίησε την παραγωγή, τη διανομή, την πώληση και την κατανάλωση κάνναβης και των παραγώγων της για άλλους σκοπούς εκτός από ιατρικούς και επιστημονικούς. Ο σχετικός νόμος, που εγκρίθηκε από την Ουρουγουάη

άη τον Δεκέμβριο του 2013 είναι ασυμβίβαστος με τις διατάξεις της Σύμβασης του 1961, σύμφωνα με την οποία η κάνναβη υπόκειται σε έλεγχο, και τα κράτη μέρη της Σύμβασης οφείλουν να περιορίσουν τη χρήση της σε ιατρικούς και επιστημονικούς σκοπούς.

Η κάνναβη είναι υπό αυστηρό έλεγχο, σύμφωνα με τα παραρτήματα I και IV της Σύμβασης του 1961 και αναγνωρίζεται διεθνώς ως επικίνδυνη ναρκωτική ουσία η οποία έχει σοβαρές συνέπειες για την υγεία του ανθρώπου. Οι διεθνείς συμβάσεις για τον έλεγχο των ναρκωτικών αναγνωρίζουν τις επιπτώσεις της χρήσης ναρκωτικών στην υγεία, και, σύμφωνα με το άρθρο 38 της Σύμβασης του 1961, τα κράτη μέρη της οφείλουν «να δώσουν ιδιαίτερη προσοχή και να λάβουν όλα τα δυνατά μέτρα για την πρόληψη της χρήσης ναρκωτικών και για τον έγκαιρο εντοπισμό, τη θεραπεία, την εκπαίδευση, τη μετα-θεραπευτική φροντίδα, την απεξάρτηση και την κοινωνική επανένταξη των ατόμων που έχουν εμπλακεί στη χρήση».

Η Επιτροπή θα συνεχίσει το διάλογο με την κυβέρνηση της Ουρουγουάης, με σκοπό να προωθήσει τη συμμόρφωση της χώρας προς τις διεθνείς συμβάσεις για τον έλεγχο των ναρκωτικών.

Δελτίο Τύπου 3

ΧΡΗΣΗ ΦΑΡΜΑΚΩΝ ΠΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΥΝ ΕΛΕΓΧΟΜΕΝΕΣ ΟΥΣΙΕΣ**Αυξημένη η παγκόσμια κατανάλωση μεθυλφαινιδάτης**

Η Επιτροπή σημειώνει την αύξηση της παγκόσμιας κατανάλωσης μεθυλφαινιδάτης, μιας διεγερτικής ουσίας που κατά κύριο λόγο χρησιμοποιείται στη θεραπεία της Διαταραχής Ελλειμματικής Προσοχής-Υπερκινητικότητας (ADHD) και περιλαμβάνεται στον Πίνακα II της Σύμβασης του 1971. Η αυξημένη κατανάλωση μπορεί να οφείλεται σε διάφορους παράγοντες, όπως η αύξηση του αριθμού των ασθενών που έχουν διαγνωστεί με ADHD, η διεύρυνση της ηλικιακής ομάδας των ασθενών στους οποίους είναι πιθανό να συνταγογραφείται η μεθυλφαινιδάτη, η έλλειψη κατάλληλων ιατρικών οδηγιών για τη συνταγογράφησης της και η επιρροή που ασκούν οι πρακτικές μάρκετινγκ των κατασκευαστών των φαρμακευτικών παρασκευασμάτων που περιέχουν μεθυλφαινιδάτη. Η Επιτροπή σημειώνει επίσης ότι ένας αυξανόμενος αριθμός εφήβων και νεαρών ενηλίκων κάνει κατάχρηση συνταγογραφούμενων φαρμάκων που περιέχουν μεθυλφαινιδάτη.

Η Επιτροπή ενθαρρύνει όλες τις κυβερνήσεις να παρακολουθούν τις εξελίξεις που αφορούν τον τρόπο διάγνωσης της ADHD και άλλων διαταραχών της συμπεριφοράς, καθώς και τον βαθμό στον οποίο η μεθυλφαινιδάτη συνταγογραφείται για τη θεραπεία τους. Επίσης, να διασφαλίζουν ότι κατά τη συνταγογράφηση ακολουθείται η ορθή ιατρική πρακτική. Ομοίως, οι κυβερνήσεις ενθαρρύνονται να διασφαλίζουν ότι τηρείται η απαγόρευση της διαφήμισης των εν λόγω ουσιών στο γενικό κοινό, όπως ορίζεται στη Σύμβαση του 1971.

Δελτίο Τύπου 4

ΝΕΕΣ ΨΥΧΟΔΡΑΣΤΙΚΕΣ ΟΥΣΙΕΣ

Ο αριθμός των νέων ψυχοδραστικών ουσιών που αναφέρθηκαν από τις κυβερνήσεις συνέχισε να αυξάνεται, με 388 διαφορετικές ουσίες να έχουν εντοπιστεί το 2014, σε σύγκριση με 348 το προηγούμενο έτος. Οι περισσότερες από τις ουσίες που χρησιμοποιούνται είναι συνθετικά κανναβινοειδή και συνθετικές καθιόνες, των οποίων η χρήση μιμείται τις επιδράσεις ελεγχόμενων ουσιών, όπως η κάνναβη και η αμφεταμίνη. Το 2014 η Επιτροπή του ΟΗΕ για τα Ναρκωτικά (CND) κάλεσε κυβερνήσεις και διεθνείς οργανισμούς να κάνουν περισσότερα για να καταπολεμήσουν τη χρήση αυτών των νέων ουσιών, ενώ το 2015 η CND αναμένεται να εξετάσει τη σύσταση του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας (WHO) για διεθνή έλεγχο 26 τέτοιων ουσιών.

Στα συγκεκριμένα παραδείγματα χωρών που αντιμετωπίζουν αύξηση του αριθμού των νέων ψυχοδραστικών ουσιών περιλαμβάνεται η Κίνα, η οποία συχνά αναφέρεται ως πηγή για την παραγωγή τους. Η Κίνα έχει λάβει μέτρα προκειμένου να θέσει υπό έλεγχο πολλές από αυτές τις ουσίες, συμπεριλαμβανομένης της υπαγωγής σε καθεστώς εγχώριου ελέγχου 12 νέων ψυχοδραστικών ουσιών το 2014, και υποστηρίζει ενεργά πολυμερείς προσπάθειες έρευνας, εντοπισμού και ποινικής δίωξης των υπευθύνων για μεγάλες επιχειρήσεις παραγωγής και διανομής. Καταναλώτριες χώρες επίσης δραστηριοποιούνται με στόχο τόσο τον εγχώριο έλεγχο όσο και την υποστήριξη των διεθνών προσπαθειών, για να σταματήσει η διακίνηση αυτών των ουσιών. Το 2014 η Δίωξη Ναρκωτικών στις ΗΠΑ κατέσχεσε εκατοντάδες χιλιάδες, έτοιμες προς διανομή, συσκευασίες λιανικής πώλησης που περιείχαν νέες ψυχοδραστικές ουσίες, καθώς και παράνομα περιουσιακά στοιχεία αξίας εκατομμυρίων δολαρίων, κατά τη διάρκεια των ειδικών επιχειρήσεων της με την ονομασία Project Synergy, σε συνεργασία με πολλές διεθνείς υπηρεσίες επιβολής του νόμου.

Πολυμερείς προσπάθειες—Project Ion: Η Επιτροπή βοηθά επίσης τις πολυμερείς προσπάθειες των κυβερνήσεων να ανακόψουν την κυκλοφορία και τη χρήση νέων ψυχοδραστικών ουσιών, μέσω της νέας της επιχείρησης για τον συντονισμό και την ανταλλαγή πληροφοριών πάνω στη διακίνηση των νέων ψυχοτρόπων ουσιών, γνωστής ως Project Ion. Μέσω ειδικών επιχειρήσεων υπό τη διεύθυνση της Ομάδας Κρούσης για τις Νέες Ψυχοδραστικές Ουσίες, συγκεντρώνονται πληροφορίες και στοιχεία που σχετίζονται με ύποπτες μεταφορές, την εμπορία και την παραγωγή των νέων ψυχοδραστικών ουσιών, και ανταλλάσσονται μέσω ενός παγκόσμιου δικτύου εστιακών σημείων, στο οποίο μετέχουν περισσότερες από 100 κυβερνήσεις και διεθνείς οργανισμοί.

Δελτίο Τύπου 5

ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ**ΑΦΡΙΚΗ**

Ορισμένες περιοχές της Αφρικής εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν σημαντικά προβλήματα που σχετίζονται με την καταπολέμηση της αυξημένης χρήσης και παραγωγής των κυριότερων ναρκωτικών ουσιών. Οι συνεχείς απειλές κατά της ειρήνης και της ασφάλειας σε διάφορες περιοχές της ηπείρου συντελούν επίσης στην αύξηση της παράνομης διακίνησης ναρκωτικών ουσιών. Η Ανατολική Αφρική γίνεται όλο και περισσότερο διαμετακομιστική οδός ηρωίνης που προορίζεται για τις αγορές της Νότιας και Δυτικής Ασίας. Η Νότια Αφρική εξακολουθεί να αποτελεί παγκόσμιο διαμετακομιστικό κέντρο ηρωίνης και κοκαΐνης.

Νέες τάσεις παράνομης διακίνησης διεγερτικών τύπου αμφεταμίνης υποδηλώνουν την ανάπτυξη εγχώριων αγορών σε ολόκληρη την Αφρική. Στην Αφρική γίνεται επίσης διακίνηση πρόδρομων χημικών ουσιών, κυρίως εφεδρίνης και ψευδοεφεδρίνης. Η επικράτηση της χρήσης κάνναβης παραμένει πηγή μεγάλης ανησυχίας στην αφρικανική ήπειρο. Παρά τις όποιες προσπάθειες εκρίζωσης, η κάνναβη καλλιεργείται παράνομα σε όλη την ήπειρο. Στη Βόρεια Αφρική συνεχίζεται η αύξηση των κατασχέσεων ρητίνης της κάνναβης.

Τα προβλήματα δημόσιας υγείας που σχετίζονται με τη χρήση ναρκωτικών ουσιών εξακολουθούν να επιδεινώνονται, καθώς σε ορισμένες περιοχές της Αφρικής αυξάνεται η παραγωγή και η διακίνηση μεθαμφεταμίνης. Αν και κάποιες χώρες έχουν πάρει συγκεκριμένα μέτρα για να βελτιώσουν τα εθνικά συστήματα θεραπείας της εξάρτησης, τα συστήματα φροντίδας της υγείας συχνά είναι ελλιπή και δεν καλύπτουν τις ανάγκες του πληθυσμού. Η χρήση ναρκωτικών ουσιών και η περιορισμένη δυνατότητα θεραπείας και κοινωνικής επανένταξης παραμένουν σοβαρά προβλήματα στην περιοχή.

ΑΜΕΡΙΚΗ**Κεντρική Αμερική και Καραϊβική**

Η περιοχή της Κεντρικής Αμερικής και Καραϊβικής εξακολουθεί να αξιοποιείται από το τοπικό και διεθνές οργανωμένο έγκλημα για τη μεταφορά και τη διαμετακόμιση παράνομων ναρκωτικών από τη Νότια Αφρική προς τις αγορές της Βόρειας Αμερικής και της Ευρώπης. Στην περιοχή υπάρχει αυξητική τάση παραγωγής και χρήσης παράνομων ναρκωτικών. Η διακίνηση κοκαΐνης παραμένει η πιο επικερδής πηγή εισοδήματος για τις ομάδες του οργανωμένου εγκλήματος στην περιοχή, και ο έντονος ανταγωνισμός συνοδεύεται από αυξημένη βία.

Βόρεια Αμερική

Χρήση ουσιών στη Βόρεια Αμερική: Παρά τη μείωση σε σχέση με προηγούμενα έτη, η Βόρεια Αμερική εξακολουθεί να έχει παγκοσμίως το μεγαλύτερο ποσοστό θνησιμότητας που σχετίζεται με τα ναρκωτικά (142,1 ανά εκατομμύριο κατοίκων ηλικίας 15-64). Στις Ηνωμένες Πολιτείες οι θάνατοι από υπερβολική δόση, οι οποίοι σχετίζονται κυρίως με τη συνταγογράφηση οπιοειδών, υπερβαίνουν τους θανάτους από

ανθρωποκτονίες και τροχαία. Οι κυβερνήσεις της περιοχής αντιμετωπίζουν το πρόβλημα της κατάχρησης συνταγογραφούμενων φαρμάκων με στοχευμένα μέτρα, όπως η δημιουργία προγραμμάτων παρακολούθησης της συνταγογράφησης και οι πρωτοβουλίες απόσυρσης των φαρμάκων. Η υπερσυνταγογράφηση και κατάχρηση συνταγογραφούμενων φαρμάκων στις ΗΠΑ εξακολουθεί να αποτελεί ένα σημαντικό πρόβλημα για τη δημόσια υγεία, και η Επιτροπή επισημαίνει τα μέτρα που έχουν ληφθεί. Η Επιτροπή σημειώνει επίσης τα μέτρα που έχουν ληφθεί στο Μεξικό για να αντιμετωπιστεί η περιορισμένη πρόσβαση σε αυτά τα φάρμακα για νόμιμη ιατρική θεραπεία, και ενθαρρύνει τις αρχές να συνεχίσουν σε αυτή την κατεύθυνση.

Ανάκαμψη της χρήσης ηρωίνης στη Βόρεια Αμερική: Η καθιέρωση πιο αυστηρών ρυθμιστικών ελέγχων για τα συνταγογραφούμενα οπιοειδή, σε συνδυασμό με τις προσπάθειες να αλλάξει η χημική σύνθεση των πιο συνηθισμένων συνταγογραφούμενων οπιοειδών, ώστε να μην κονιορτοποιούνται και καταναλώνονται ενέσιμα ή από τη μύτη, θεωρείται ότι συνέβαλε στην έντονη ανάκαμψη της χρήσης ηρωίνης στη Βόρεια Αμερική μετά από αρκετά έτη μειούμενης επικράτησης. Οι εξαρτημένοι από οπιοειδή στρέφονται όλο και περισσότερο στην ηρωίνη, η οποία είναι συνήθως ευκολότερο να βρεθεί και κοστίζει λιγότερο από τα συνταγογραφούμενα οπιοειδή. Οι διωκτικές αρχές της περιοχής έχουν επίσης διαπιστώσει σημαντική αύξηση της καθαρότητας της ηρωίνης. Η αυξημένη ζήτηση ηρωίνης συνοδεύεται από την αυξανόμενη διαθεσιμότητα της ουσίας στην περιοχή, ιδιαίτερα στις Ηνωμένες Πολιτείες. Οι προσπάθειες των διωκτικών αρχών με στόχο τους διακινητές ηρωίνης οδήγησαν σε αύξηση των κατασχέσεων μεγαλύτερη από 320% στα σύνορα Ηνωμένων Πολιτειών-Μεξικού μεταξύ 2008 και 2013.

Η κάνναβη ως ουσία χρήσης: Η κάνναβη εξακολουθεί να είναι η ουσία με τη μεγαλύτερη διαθεσιμότητα, χρήση και παράνομη διακίνηση στη Βόρεια Αμερική. Η Δίωξη Ναρκωτικών των Ηνωμένων Πολιτειών αναφέρει ότι περισσότερα από ένα εκατομμύριο κιλά κάνναβης κατάσχονται κάθε χρόνο στα σύνορα Ηνωμένων Πολιτειών-Μεξικού. Επίσης ιδιαίτερα ανησυχητική είναι η χρήση κάνναβης από τη νεολαία. Στον Καναδά, σύμφωνα με την Έρευνα για το Κάπνισμα στους Νέους 2012-2013, η οποία συνέλεξε δεδομένα από καναδούς μαθητές των τάξεων 6η έως 12η (ηλικίας περίπου 11-18 ετών) σχετικά με το αλκοόλ, τον καπνό και τις παράνομες ουσίες, η κάνναβη έχει τη μεγαλύτερη ετήσια επικράτηση χρήσης μετά το αλκοόλ. Περίπου το 45% των μαθητών στις τάξεις 7η έως 12η (ηλικίας περίπου 12-18 ετών) ανέφεραν ότι θα ήταν «αρκετά» ή «πολύ» εύκολο να προμηθευτούν την ουσία. Αυτές οι εξελίξεις δείχνουν την αναγκαιότητα για τις κυβερνήσεις της περιοχής να επενδύσουν περισσότερο σε μέτρα πρόληψης, ιδιαίτερα σε αυτά που απευθύνονται στους νέους.

Η νομιμοποίηση της κάνναβης για ιατρικούς σκοπούς στις Ηνωμένες Πολιτείες: Είκοσι τρεις πολιτείες των Ηνωμένων Πολιτειών και η περιφέρεια της Κολούμπια έχουν θεσμοθετήσει τη δημιουργία προγραμμάτων κάνναβης για ιατρικούς σκοπούς. Ως εκ τούτου υπάρχουν ρυθμιστικά πλαίσια με μεγάλες αποκλίσεις όσον αφορά τις προϋποθέσεις συμμετοχής των ασθενών, τα προβλήματα υγείας για τα οποία επιτρέπεται η χρήση κάνναβης, τις πρακτικές συνταγογράφησης και διανομής της από τους επαγγελματίες φροντίδας της υγείας και την εμπορική παραγωγή της από αδειοδοτημένους προμηθευτές. Τον Νοέμβριο του 2014 η Φλόριντα απέρριψε πρωτοβουλία για δημοψήφισμα που θα άνοιγε τον δρόμο σε συνταγματική αναθεώρηση η οποία θα επέτρεπε τη δημιουργία προγράμματος ιατρικής χρήσης της κάνναβης στην Πολιτεία. Η ανησυχία της Επιτροπής παραμένει σε σχέση με την τήρηση των προϋποθέσεων που τίθενται από τις συμβάσεις ελέγχου των ναρκωτικών για την ίδρυση και λειτουργία προγραμμάτων χρήσης της κάνναβης για ιατρικούς σκοπούς.

Η νομιμοποίηση της κάνναβης για μη ιατρικούς σκοπούς στις Ηνωμένες Πολιτείες: Την 1η Ιανουαρίου του 2014, αδειοδοτημένοι από το κράτος λιανέμποροι ξεκίνησαν στο Κολοράντο την πώληση κάνναβης για μη ιατρικούς σκοπούς. Τον Ιούλιο του 2014 η πώληση κάνναβης για μη ιατρικούς σκοπούς ξεκίνησε και στην πολιτεία της Ουάσινγκτον. Τον Νοέμβριο του 2014 οι πολιτείες του Όρεγκον και της Αλάσκας και η περιφέρεια της Κολούμπια ψήφισαν υπέρ της μη ιατρικής χρήσης της κάνναβης εντός της δικαιοδοσίας τους. Αυτές οι εξελίξεις έρχονται σε σύγκρουση με την Πράξη για τον Έλεγχο των Ουσιών (Controlled Substance Act), έναν ομοσπονδιακό νόμο που απαγορεύει την παραγωγή, διακίνηση και κατοχή της κάνναβης και την ταξινομεί ως ουσία με υψηλή πιθανότητα κατάχρησης, και μη αποδεδειγμένη ιατρική αξία, καθώς και με τα άρθρα της Ενιαίας Σύμβασης για τα Ναρκωτικά του 1961 η οποία περιορίζει τη χρήση ναρκωτικών ουσιών σε ιατρικούς και επιστημονικούς σκοπούς.

Νότια Αμερική

Η παγκόσμια διακίνηση κοκαΐνης που προέρχεται από τη Νότια Αμερική περιορίστηκε αισθητά στις μεγαλύτερες αγορές, όπου η διαθεσιμότητά της παραμένει χαμηλότερη σε σχέση με την περίοδο κορύφωσής της γύρω στο 2006. Η συνολική έκταση καλλιεργειών θάμνου κόκας σε Βολιβία, Κολομβία και Περού έπεσε περίπου στο ένα τρίτο μεταξύ 2007 και 2013. Ανησυχία προκαλεί στη Νότια Αμερική η κατανάλωση καπνιστών μορφών κοκαΐνης. Στη Βραζιλία ο αριθμός τακτικών χρηστών «κρακ» (δηλαδή όσων έκαναν χρήση της ουσίας για 25 μέρες ή περισσότερο μέσα στους τελευταίους έξι μήνες) ή άλλων καπνιστών μορφών της ουσίας (αποκλείονται έτσι τα άλατα κοκαΐνης) μόνο στις πρωτεύουσες των ομοσπονδιακών πολιτειών και την ομοσπονδιακή περιοχή εκτιμάται σε 370.000 ή 0,81% του γενικού πληθυσμού.

Τα θεραπευτικά δεδομένα για το 2010-2012 δείχνουν επίσης ότι η κοκαΐνη είναι μακράν η κύρια ουσία πρώτης επιλογής για τα άτομα που είναι ενταγμένα σε θεραπεία στις νοτιοαμερικανικές χώρες, εκτός της Κολομβίας. Εκεί τα στοιχεία για το 2012 δείχνουν ένα περίπλοκο σενάριο χρήσης ουσιών, με την κάνναβη και την κοκαΐνη να είναι υπεύθυνες, η κάθε μία, περίπου για το ένα τρίτο των αιτημάτων θεραπείας, ενώ ακολουθούνται από τα διεγερτικά τύπου αμφεταμίνης (10%) και την ηρωίνη (6,6%).

Πρόσφατα δημοσιευμένες μελέτες για τη χρήση ουσιών στη Νότια Αμερική, αν και δεν είναι απαραίτητα αντιπροσωπευτικές για ολόκληρη την περιοχή, δείχνουν αυξημένη χρήση κάνναβης σε Χιλή και Κολομβία. Η Κολομβία και η Παραγουάη αναδεικνύονται ως σημαντικότερες πηγές της κάνναβης που διακινείται δια μήκους των συνόρων στη Νότια Αμερική.

ΑΣΙΑ

Ανατολική και Νοτιοανατολική Ασία

Συνεχής εξάπλωση διεγερτικών τύπου αμφεταμίνης: Η περαιτέρω αύξηση στη διακίνηση και παραγωγή διεγερτικών τύπου αμφεταμίνης αποτελεί την κύρια πηγή δραστηριότητας που σχετίζεται με τα ναρκωτικά στην Ανατολική και Νοτιοανατολική Ασία, όπου βρίσκονται κάποιες από τις μεγαλύτερες και πιο εδραιωμένες αγορές διεγερτικών τύπου αμφεταμίνης παγκοσμίως. Η Κίνα αναφέρεται επίσης συχνά ως πηγή παραγωγής ψυχοδραστικών ουσιών και έχει λάβει μέτρα για τον έλεγχό τους, ενώ έχει υποστηρίξει ενεργά πολυμερείς προσπάθειες ερευνών.

Νότια Ασία

Κατάχρηση φαρμακευτικών σκευασμάτων: Στη Νότια Ασία η άνοδος της παράνομης παραγωγής, διακίνησης και χρήσης μεθαμφεταμίνης όπως και η εκτροπή στο παράνομο εμπόριο και η κατάχρηση φαρμακευτικών σκευασμάτων που περιέχουν ναρκωτικές και ψυχοτρόπους ουσίες, παραμένουν μεταξύ των σημαντικότερων προβλημάτων σε σχέση με τα ναρκωτικά.

Αύξηση της διακίνησης αφγανικής ηρωίνης: Πρόσφατες τάσεις δείχνουν αύξηση της διακίνησης αφγανικής ηρωίνης με αρκετά μεγάλες αποστολές μέσω της Σρι Λάνκα. Το 2011 και 2012 οι μέσες κατασχέσεις ήταν περίπου 35 κιλά και το 2013 ανήλθαν στα 350 κιλά.

Διαθεσιμότητα και πρόσβαση σε οπιοειδή για τη διαχείριση του πόνου: Η πρόσβαση σε διεθνώς ελεγχόμενες ουσίες για ιατρικούς σκοπούς (ιδιαίτερα σε οπιούχα για την ανακούφιση του πόνου) είναι περιορισμένη στην περιοχή και η κατακεφαλήν κατανάλωση φαρμάκων είναι πολύ χαμηλότερη από τον παγκόσμιο μέσο όρο. Μια θετική εξέλιξη στην περιοχή ήταν το Μάρτιο του 2014 η υιοθέτηση από το ινδικό κοινοβούλιο νέας νομοθεσίας που απλοποιεί τις διαδικασίες, ώστε να αυξηθεί η διαθεσιμότητα τέτοιων φαρμάκων για την ανακούφιση του πόνου.

Δυτική Ασία

Η πολιτική αστάθεια και οι διαμάχες στη Δυτική Ασία οδήγησαν στον περιορισμό της δυνατότητας κάποιων κρατών να ασκούν αποτελεσματικό έλεγχο στην επικράτειά τους και στα σύνορα, κατάσταση την οποία εκμεταλλεύτηκαν οι διακινητές. Η παρατεταμένη αύξηση χρήσης οπιούχων και της καλλιέργειας οπίου στο Αφγανιστάν, πηγή μεγάλου μέρους της ηρωίνης που παράγεται παγκοσμίως, αποτελούν σοβαρά προβλήματα για την περιοχή. Η ετήσια παράνομη καλλιέργεια οπιούχου παπαρούνας στο Αφγανιστάν αυξήθηκε κατά 7% σε 224.000 εκτάρια, και, χωρίς σημάδια υποχώρησης, η παραγωγή οπίου στη χώρα έφτασε τους 6.400 τόνους το 2014, αυξημένη κατά 17% σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Η κρίση στη Συρία δημιουργεί επίσης ευνοϊκές συνθήκες για την παράνομη παραγωγή και διακίνηση δισκίων αμφεταμίνης Cartagon στην περιοχή καθώς και την εκτροπή της βασικής χημικής του ουσίας, φαινυλ-2-προπανόνης, που χρησιμοποιείται στην παράνομη παραγωγή του.

ΕΥΡΩΠΗ

Τα συνθετικά οπιοειδή αντικαθιστούν την ηρωίνη: Στη Δυτική και Κεντρική Ευρώπη η ηρωίνη αντικαθίσταται μερικώς ως ουσία χρήσης από συνθετικά οπιοειδή, όπως η φαιντανύλη, η βουπρενορφίνη και η μεθαδόνη. Σε ορισμένες χώρες η πλειονότητα των εισαγωγών στα προγράμματα θεραπείας για οπιοειδή έχει ως αιτία την εξάρτηση από αυτές τις ουσίες. Οι θάνατοι που συνδέονται με τη χρήση ηρωίνης μειώνονται, ενώ αυξάνονται οι θάνατοι που συνδέονται με τα συνθετικά οπιοειδή. Σε ορισμένες χώρες παρατηρούνται επίσης μεταβολές στους τρόπους ενέσιμης χρήσης, με πιθανή τη διαμόρφωση τάσης απομάκρυνσης από την ενέσιμη χρήση ηρωίνης και ενίσχυσης της ενέσιμης χρήσης συνθετικών οπιοειδών, διεγερτικών τύπου αμφεταμίνης και νέων ψυχοδραστικών ουσιών.

Αυξημένη επικράτηση του ιού HIV στους χρήστες ενέσιμων ναρκωτικών: Η Ανατολική και Νοτιοανατολική Ευρώπη έχουν σημαντικά υψηλότερη επικράτηση της ενέσιμης χρήσης ναρκωτικών, καθώς και του ιού

HIV στους χρήστες ενδοφλέβιων ναρκωτικών, από τον παγκόσμιο μέσο όρο. Ενώ ο αριθμός των νέων κρουσμάτων HIV μεταξύ των ατόμων που κάνουν χρήση ενδοφλέβιων ναρκωτικών στην Ευρωπαϊκή Ένωση και τη Νορβηγία μειώθηκε κατά την περίοδο 2006-2010, από το 2010 παρατηρείται αύξηση, κυρίως ως αποτέλεσμα των κρουσμάτων του ιού HIV στους χρήστες ενδοφλέβιων ναρκωτικών στην Ελλάδα και τη Ρουμανία.

Αναβίωση της βαλκανικής οδού: Το 2013 ήταν πιθανώς αυξημένη η χρήση της βαλκανικής οδού για τη διακίνηση παράνομων ναρκωτικών, αν και οι σχετικές ποσοότητες δεν ήταν στο ίδιο επίπεδο με το 2007, την περίοδο της κορύφωσής τους. Οι κατασχέσεις ηρωίνης κατά μήκος της βαλκανικής οδού αυξήθηκαν, και η ηρωίνη συνέχισε να αναδιανέμεται στην Ολλανδία και, σε μικρότερο βαθμό, στο Βέλγιο με προορισμό παράνομες αγορές της Δυτικής Ευρώπης.

Η παράνομη παραγωγή κάνναβης είναι σε άνοδο: Η παράνομη καλλιέργεια κάνναβης στη Δυτική και την Κεντρική Ευρώπη, κυρίως για εγχώρια κατανάλωση, συνεχίζει να εξαπλώνεται. Ορισμένες χώρες αναφέρουν αυξανόμενη επαγγελματοποίηση και διευρυνόμενη κλίμακα της καλλιέργειας, ενώ άλλες καταγράφουν τάση για μικρότερου μεγέθους σημεία παραγωγής, όπως κατοικίες. Εκτός από την εγχώρια παραγωγή, η κάνναβη εξακολουθεί να διακινείται στη Δυτική και Κεντρική Ευρώπη, μεταξύ άλλων μέσω της μεταφοράς ρητίνης κάνναβης από τη θάλασσα ή τον αέρα, κυρίως από το Μαρόκο, και μέσω της διακίνησης του φυτού της κάνναβης, κυρίως από την Αλβανία. Η παράνομη παραγωγή και χρήση της κάνναβης, ειδικά μιας εξαιρετικά ισχυρής μορφής αυτής της ουσίας, παρέμειναν οι βασικές προκλήσεις που αντιμετώπισε η Νοτιοανατολική Ευρώπη σε ό,τι αφορά τις παράνομες ναρκωτικές ουσίες.

Η πρόκληση των νέων ψυχοδραστικών ουσιών: Όπως και σε άλλες περιοχές, η διαθεσιμότητα και η χρήση των νέων ψυχοδραστικών ουσιών παραμένει ένα μείζον πρόβλημα δημόσιας υγείας, με νέες ουσίες να εντοπίζονται και με αυξανόμενη συμμετοχή των οργανωμένων εγκληματικών ομάδων στο εμπόριό τους. Οι κυβερνήσεις συνεχίζουν να λαμβάνουν μέτρα, για να αντιμετωπίσουν το πρόβλημα τόσο σε εθνικό όσο και σε περιφερειακό επίπεδο, συμπεριλαμβανομένης της υπαγωγής μεμονωμένων ουσιών ή ομάδων από ουσίες σε εθνικό έλεγχο ή της επιβολής προσωρινής απαγόρευσης για δυνητικά επιβλαβείς ουσίες.

ΩΚΕΑΝΙΑ

Στην Ωκεανία εξακολουθεί να επικρατεί ανησυχία σχετικά με τις διευρυνόμενες αγορές για νέες ψυχοδραστικές ουσίες και τα συγκριτικά υψηλά ποσοστά κατάχρησης ναρκωτικών, αν και τα διαθέσιμα στοιχεία για την περιοχή αφορούν κυρίως την Αυστραλία και τη Νέα Ζηλανδία. Οι κατασχέσεις και οι συλλήψεις έχουν φτάσει σε επίπεδα ρεκόρ για πολλά είδη ναρκωτικών. Η περιοχή προσφέρει μια διευρυνόμενη αγορά για ορισμένα ναρκωτικά, συμπεριλαμβανομένης της κοκαΐνης, και είναι ευάλωτη σε φαινόμενα παράνομης παρασκευής και διακίνησης, λόγω των συγκριτικά υψηλών τιμών των ναρκωτικών και των πρόδομων ουσιών. Η κάνναβη παραμένει η πιο διαδεδομένη ουσία κατάχρησης και κυριαρχεί στην παράνομη αγορά. Η κάνναβη παράγεται κυρίως σε τοπικό επίπεδο, και υπάρχουν ενδείξεις ότι σε ορισμένες χώρες της περιοχής η χρήση κάνναβης συνέχισε γενικά να αυξάνεται. Η αγορά διεγερτικών τύπου αμφεταμίνης φαίνεται ότι συνεχίζει να αυξάνεται, και η παράνομη παρασκευασμένη μεθαμφεταμίνη είναι η κύρια ουσία κατάχρησης στην περιοχή. Λαμβάνοντας υπόψη την έλλειψη συνολικών στατιστικών σχετικά με τη χρήση ναρκωτικών για τις περισσότερες χώρες της περιοχής, δεν είναι δυνατόν να εκτιμηθεί πλήρως η συνολική κατάσταση σε ό,τι αφορά τον έλεγχο ή τη χρήση ναρκωτικών ούτε και να αξιολογηθεί ο τρόπος με τον οποίο οι κυβερνήσεις προσπαθούν να ανταποκριθούν στο πρόβλημα της χρήσης ως ζητήματος δημόσιας υγείας.

Δελτίο Τύπου 6

ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ 2014 ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΡΟΔΡΟΜΕΣ ΟΥΣΙΕΣ: ΝΑ ΠΡΟΣΑΡΜΟΣΤΕΙ Ο ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΩΝ ΠΡΟΔΡΟΜΩΝ ΟΥΣΙΩΝ ΣΤΙΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΜΕΛΛΟΝΤΟΣ

Καθώς ο διεθνής έλεγχος των πρόδρομων ουσιών εισέρχεται στην τρίτη δεκαετία του, η Επιτροπή υποστηρίζει την εναρμόνισή του με τις εξελίξεις, προτείνοντας να δίνεται μεγαλύτερο βάρος στη λήψη οικειοθελών μέτρων και στη συνεργασία με μια σειρά από βιομηχανίες σε όλα τα επίπεδα, όπως και στους εγχώριους και διεθνείς ελέγχους που στοχεύουν στην έρευνα τόσο των σημείων όσο και των οργανώσεων διακίνησης, στις περιπτώσεις κατά τις οποίες πραγματοποιείται ή επιχειρείται εκτροπή.

Η Επιτροπή επισημαίνει ότι οι πρόδρομες χημικές ουσίες μπορούν να εκτραπούν σε όλα τα στάδια της αλυσίδας διανομής, ανεξαρτήτως από το αν μια χώρα διαθέτει κατασκευαστική βιομηχανία. Ο κίνδυνος εκτροπής από τα κανάλια εγχώριας διανομής είναι ως εκ τούτου τόσο μεγάλος όσο και από το διεθνές εμπόριο. Πολιτικές αντιλήψεις, όπως η επιθυμία να μην παρεμποδίζεται η ελεύθερη διακίνηση των αγαθών, επίσης επηρεάζουν την επιλογή και την εφαρμογή των μέτρων ελέγχου.

Οι διακινητές αναζητούν ολοένα και περισσότερο ειδικά κατασκευασμένες χημικές ουσίες που δεν διατίθενται ως έτοιμα προϊόντα. Η Επιτροπή επισημαίνει ότι είναι σημαντικό να εξετάζεται η δυνατότητα υιοθέτησης προσεγγίσεων που επιτρέπουν την παρέμβαση σε περιπτώσεις ύποπτων συναλλαγών, χωρίς να επιβαρύνονται αδικαιολόγητα οι ρυθμιστικές αρχές και η βιομηχανία. Προσεγγίσεις που δεν βασίζονται αποκλειστικά στον εντοπισμό μεμονωμένων χημικών ουσιών με βάση την ονομασία τους, όπως αυτές που είναι γνωστές ως «άμεσοι πρόδρομοι», και στην αντιστροφή του βάρους απόδειξης, θα μπορούσαν να επιτρέψουν τον επαναπροσδιορισμό των ελέγχων. Τέτοιες προσεγγίσεις προετοιμάζουν επίσης το σύστημα διεθνούς ελέγχου των πρόδρομων ουσιών, ώστε να αντιμετωπίσει τις προκλήσεις που συνδέονται με τις πρόδρομες ουσίες των νέων ψυχοδραστικών ουσιών.

Νέες προ-πρόδρομες ουσίες υπό διεθνή έλεγχο

Μετά από απόφαση της Επιτροπής του ΟΗΕ για τα Ναρκωτικά (CND) τον Μάρτιο του 2014 το α-φαινυλακετοακετονιτρίλιο (ΑΡΑΑΝ) και τα οπτικά ισομερή του περιελήφθησαν στον πίνακα Ι της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών κατά της Παράνομης Διακίνησης Ναρκωτικών Φαρμάκων και Ψυχοτρόπων Ουσιών του 1988. Η απόφαση τέθηκε σε ισχύ στις 9 Οκτωβρίου 2014, ανεβάζοντας τον αριθμό των ουσιών που περιλαμβάνονται στους πίνακες της Σύμβασης του 1988 στις 24.

Το Τιμόρ-Λέστε γίνεται το 189ο κράτος μέρος της Σύμβασης του 1988

Το Τιμόρ-Λέστε έγινε το 189ο συμβαλλόμενο κράτος μέρος της Σύμβασης του 1988, από την 1η Σεπτεμβρίου του 2014. Απομένουν έτσι μόνο εννέα κράτη σε όλο τον κόσμο που δεν έχουν ακόμα προσχωρήσει στη Σύμβαση, το πρωταρχικό μέσο για τον διεθνή έλεγχο των πρόδρομων ουσιών.

Δελτίο Τύπου 7

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ (INCB) ΚΑΙ ΤΟ ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΣΤΗΜΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΩΝ ΝΑΡΚΩΤΙΚΩΝ

Η Διεθνής Επιτροπή για τον Έλεγχο των Ναρκωτικών (INCB) ιδρύθηκε το 1968, βάσει της Ενιαίας Σύμβασης για τα Ναρκωτικά του 1961, στην οποία έχει προσχωρήσει το σύνολο σχεδόν των κρατών, και αντανάκλα τη δέσμευση των κυβερνήσεων στην αρχή της επιμερισμένης ευθύνης για την εξασφάλιση της διαθεσιμότητας φαρμάκων με ναρκωτική δράση για ιατρικούς και επιστημονικούς σκοπούς, καθώς και για την πρόληψη της εκτροπής και της κατάχρησής τους.

Για να αντιμετωπίσουν τις μεταγενέστερες προκλήσεις στον τομέα ελέγχου των ναρκωτικών, όπως η κατάχρηση ψυχοτρόπων ουσιών αλλά και η ανάγκη για ταυτόχρονη διασφάλιση της διαθεσιμότητάς τους για ιατρικούς σκοπούς, καθώς και η χρήση χημικών ουσιών στην παράνομη παραγωγή ναρκωτικών και ψυχοδραστικών ουσιών και η διακίνηση των ναρκωτικών, τα κράτη διαπραγματεύτηκαν και υιοθέτησαν τις δύο άλλες συμβάσεις για τον έλεγχο των ναρκωτικών που ισχύουν σήμερα: τη Σύμβαση για τις Ψυχοτρόπους Ουσίες του 1971 και τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών κατά της Παράνομης Διακίνησης Ναρκωτικών Φαρμάκων και Ψυχοτρόπων Ουσιών του 1988. Η προσχώρηση των κρατών και στις δύο αυτές συμβάσεις είναι σχεδόν καθολική.

Οι αρμοδιότητες της Επιτροπής καθορίζονται από αυτές τις τρεις διεθνείς συμβάσεις για τον έλεγχο των ναρκωτικών. Ειδικότερα, η Σύμβαση του 1988 ορίζει λεπτομερώς την αποστολή της Επιτροπής, και ιδίως τις αρμοδιότητές της σε σχέση με τον έλεγχο των χημικών ουσιών που χρησιμοποιούνται στην παράνομη παραγωγή ναρκωτικών και ψυχοτρόπων ουσιών, παρέχοντας το πλαίσιο για την παρακολούθηση του διεθνούς νόμιμου εμπορίου αυτών των ουσιών.

Η Επιτροπή, ως ανεξάρτητο και οιονεί δικαστικό όργανο για την παρακολούθηση και την προώθηση της εφαρμογής των συμβάσεων των Ηνωμένων Εθνών για τον έλεγχο των ναρκωτικών, αποτελείται από 13 μέλη τα οποία εκλέγονται από το Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο (ECOSOC) ως πρόσωπα και όχι ως εκπρόσωποι κυβερνήσεων. Τρία μέλη με πείρα στους τομείς της ιατρικής, της φαρμακολογίας ή της φαρμακευτικής εκλέγονται από μια λίστα ατόμων που προτείνονται από τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας (WHO) και 10 μέλη εκλέγονται από έναν κατάλογο ατόμων που προτείνονται από τις κυβερνήσεις.

Βάσει των τριών διεθνών συμβάσεων για τον έλεγχο των ναρκωτικών, η Επιτροπή δημοσιεύει την ετήσια έκθεσή της η οποία παρέχει μια ολοκληρωμένη ανασκόπηση της κατάστασης γύρω από τον έλεγχο των ναρκωτικών σε διάφορα μέρη του κόσμου. Η ετήσια έκθεση, η οποία υποβάλλεται στο Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο (ECOSOC) μέσω της Επιτροπής για τα Ναρκωτικά (CND), συνοδεύεται από μια ετήσια έκθεση για τις πρόδρομες και τις χημικές ουσίες που συνήθως χρησιμοποιούνται στην παράνομη παραγωγή ναρκωτικών και ψυχοτρόπων ουσιών, και από τεχνικές εκδόσεις για τις ναρκωτικές και τις ψυχοτρόπους ουσίες.

ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΟΥ ΟΗΕ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΛΕΓΧΟ ΤΩΝ ΝΑΡΚΩΤΙΚΩΝ

Η Διεθνής Επιτροπή του ΟΗΕ για τον Έλεγχο των Ναρκωτικών (INCB) είναι το ανεξάρτητο όργανο που επιβλέπει την εφαρμογή των συμβάσεων του ΟΗΕ για τον έλεγχο των ναρκωτικών. Ιδρύθηκε το 1968 σύμφωνα με τα όσα προέβλεπε η Ενιαία Σύμβαση για τα Ναρκωτικά του 1961. Με βάση προηγούμενες συμβάσεις για τον έλεγχο των ναρκωτικών, πρόδρομα όργανα της Επιτροπής λειτουργούσαν ήδη από την εποχή της Κοινωνίας των Εθνών. Η Επιτροπή, μεταξύ άλλων, δημοσιεύει ετήσια έκθεση η οποία υποβάλλεται στο Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο του ΟΗΕ (ECOSOC) μέσω της Επιτροπής για τα Ναρκωτικά (CND). Η έκθεση παρέχει μια ολοκληρωμένη ανασκόπηση της κατάστασης του ελέγχου των ναρκωτικών σε διάφορα μέρη του κόσμου. Ως αντικειμενικό όργανο η Επιτροπή προσπαθεί να εντοπίσει και να προβλέψει τις επικίνδυνες τάσεις και να προτείνει τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν.

Η έκθεση ανακοινώνεται κάθε χρόνο στην Ελλάδα από το ΚΕΘΕΑ, σύμβουλο οργανισμό του ECOSOC σε θέματα ναρκωτικών.